

Projectes per Ensenyar i Aprendre Llengua

Codi: 103536

Crèdits: 6

Titulació	Típus	Curs	Semestre
2500798 Educació Primària	OT	4	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Xavier Fontich Vicens

Correu electrònic: Xavier.Fontich@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha cap prerequisit.

Objectius

Optativa que forma part de la menció de Llengües de la titulació d'Educació Primària i que aprofundeix sobre l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües oficials. S'orienta a reflexionar sobre els reptes que presenten les pràctiques de la formació lingüística dels escolars a Catalunya i a trobar nous plantejaments didàctics per treballar a les aules, en un moment de debat educatiu i social sobre les metodologies. S'organitza amb un treball de seminari que posa en contacte constantment les pràctiques docents i els marcs teòrics que les fonamenten i expliquen.

Els objectius consisteixen a assolir coneixements i habilitats en els següents aspectes de la didàctica de la llengua:

- La selecció i la integració dels diferents tipus de continguts lingüístics i comunicatius del currículum en unitats d'ensenyament i aprenentatge inspirades en els resultats de les recerques actuals, unitats que s'acostumen a anomenar "projectes" o "seqüències didàctiques".
- La consideració del multilingüisme de la nostra societat i del currículum escolar com a fets que determinen la planificació dels aprenentatges lingüístics i les propostes d'intervenció a les aules.
- L'observació reflexiva de la realitat de l'aula en relació amb els coneixements aportats per la investigació didàctica com un element clau per a la innovació docent i la millora de l'educació a les escoles del nostre país.

Competències

- Abordar amb eficàcia situacions d'aprenentatge de llengües en contextos multiculturals i plurilingües.
- Conèixer el procés d'aprenentatge del llenguatge escrit i el seu ensenyament.
- Desenvolupar i avaluar continguts del currículum mitjançant recursos didàctics apropiats i promoure les competències corresponents en els estudiants.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Incorporar les tecnologies de la informació i la comunicació per aprendre, per comunicar-se i col·laborar en els contextos educatius i formatius.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinari).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar amb fonament les propostes curriculars, saber descobrir la seva fonamentació i trobar vies per treballar la llengua amb l'alumnat.
2. Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva tant de manera presencial com telecol·laborant de diferents formes.
3. Conèixer les possibilitats dels recursos didàctics a partir de les TIC i les seves especificitats amb relació a l'aprenentatge.
4. Demostrar un coneixement de l'ús i registre acadèmic de les dues llengües oficials.
5. Elaborar seqüències didàctiques destinades a l'ensenyament i a l'aprenentatge de les llengües oficials en l'educació primària.
6. Fonamentar criteris i opinions pròpies a partir del coneixement científic de l'àrea del saber de didàctica de la llengua i a partir del contrast amb l'anàlisi de la realitat escolar.
7. Gestionar el treball en equip i saber analitzar els aspectes interessants així com les seves dificultats.
8. Ser capaç d'elaborar activitats i materials didàctics enfocats a l'aprenentatge de la llengua adaptats als contextos socials específics de cada centre educatiu.
9. Usar les TIC i les TAC en el desenvolupament i elaboració de treballs pràctics i en el disseny de propostes didàctiques.
10. Valorar la correcció, adequació i acceptabilitat en produccions orals i escrites.

Continguts

1. La planificació dels ensenyaments lingüístics a l'etapa de primària.
 - La consideració integrada de les diferents llengües que l'alumne ha d'aprendre.
 - L'aprenentatge de les habilitats d'ús lingüístic com a contingut transversal de l'etapa. La llengua com a eina de construcció de coneixement.
 - El rol de la reflexió sobre la llengua i dels continguts declaratius en l'assoliment de les competències comunicativo-lingüístiques
 - El paper de l'alumne en l'aprenentatge lingüístic. Contextualització de les propostes d'ensenyament, sentit i motivació. Consciència sobre el propi aprenentatge.
2. Els projectes (o les Seqüències Didàctiques) com a instruments d'ensenyament i aprenentatge de les llengües.
 - La llengua com a activitat humana. Aspectes socials de la naturalesa de les llengües. Concepció dels gèneres discursius.
 - L'ús de les llengües des de la seva perspectiva de procés.
 - Integració de diferents tipus de continguts d'aprenentatge en unitats amb sentit per als alumnes.
 - L'avaluació de la llengua i les seves diferents funcions des d'una perspectiva d'escola inclusiva.
 - Anàlisi de materials didàctics en diferents suports i de les seves potencialitats.
3. L'observació reflexiva i fonamentada de les situacions d'ensenyament i aprenentatge de llengües
 - Criteris per analitzar i valorar els fenòmens que tenen lloc a l'aula quan s'ensenyava llengua. El paper de la interacció.
 - Relació dinàmica entre teoria i pràctica. Característiques del coneixement didàctic.
 - Necessitat dels processos d'innovació docent per avançar en el coneixement de l'ensenyament i l'aprenentatge de la llengua.
 - El treball en equip que relaciona teoria i pràctica per avançar en el coneixement i en l'assoliment de millors resultats.
 - Visió crítica i justificada de les avaluacions externes sobre els aprenentatges lingüístics dels alumnes.

Metodologia

La metodologia docent de l'assignatura parteix del supòsit que el coneixement es construeix en els processos col·laboratius entre professorat i alumnat, i entre alumnes. Aquest coneixement es construeix principalment en la realització de tasques en les quals es mobilitzen els coneixements ja adquirits per a l'assimilació de nous coneixements fornits pel professorat directament, però sobretot a través de lectures i experiències compartides i reflexionades.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Sessions de gran grup	45	1,8	1, 3, 6, 10
Tipus: Supervisades			
Treball de petit grup o individual guiat per la professora	30	1,2	1, 2, 3, 5, 7, 8, 9
Tipus: Autònomes			
Treball individual i autònom de l'estudiant	75	3	1, 3, 5, 6, 7

Avaluació

L'avaluació té dos vessants: el seguiment del procés d'aprenentatge durant l'assignatura i l'assoliment final dels objectius i competències establerts.

Per aprovar l'assignatura cal haver assistit com a mínim al 80% de les sessions de classe, haver elaborat i presentat totes les activitats encomanades en el període fixat i superar cada un dels 3 blocs d'activitats d'avaluació.

El domini oral i escrit de les llengües catalana i castellana a nivell acadèmic, equivalent a un C2 del MECR, és un requisit imprescindible per aprovar l'assignatura.

El treball de curs en grup, així com els altres treballs més puntuals, es presentaran davant de tota la classe i es discutiran els dies establerts. L'examen ocuparà una hora del darrer dia de classe. En cas que els resultats de l'examen individual i/o del treball d'equip siguin insuficients, es podran repetir durant l'última setmana de gener.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
activitat individual a classe sobre els continguts treballats	50%	0	0	1, 3, 4, 5, 6, 7, 10
participació i activitats a classe	15%	0	0	1, 3, 5, 6, 7, 8
treball grupal de curs	35%	0	0	1, 2, 3, 5, 6, 7, 9

Bibliografia

Besora, R. (2003) *Escola i creativitat*. Lleida: Pagès ed.

Camps, A. (comp) (2003) *Seqüències didàctiques per aprendre a escriure*. Barcelona: Graó

Camps, A. i Zayas, F. (coords) (2006) *Seqüències didàctiques per aprendre gramàtica*. Barcelona: Graó

- Camps, C. i Uribe, P. (2008) La construcción del discurso escrito en un entorno académico: una visión de la dinámica del aprendizaje de los géneros discursivos. A L. Barrio (coord.): *El proceso de enseñar lenguas. Investigaciones en didáctica de la lengua*. Madrid: La muralla, 27-56
- Camps, A. i Fontich, X. (2019). Innovación en la enseñanza de la lengua. A S. Fabregat y E. del P. Jiménez-Pérez (eds.), *Innovación docente: Investigaciones y propuestas* (pp.129-41). Barcelona: Graó.
- Cassany, D. (2011) *En línia. Llegir i escriure a la xarxa*. Barcelona: Graó
- Carbonell, J. (2014) *Pedagogías del siglo XXI*. Barcelona: Octaedro
- DDAA (2010) Competències i didàctica de la llengua. Monografia de la revista *Articles*, 51. Barcelona: Graó
- DDAA (2012) La lectura a les activitats d'escriptura. Monografia de la revista *Articles*, 56. Barcelona: Graó
- DDAA (2012) Projectes de treball per ensenyar i aprendre llengua i literatura. Monografia de la revista *Articles*, 57. Barcelona: Graó
- DDAA (2014) El sentit de l'aprenentatge avui. Monografia de la revista *GUIX*, 405. Barcelona: Graó
- Fontich, X. (2020). Projectes per aprendre literatura: interpretació i creativitat a l'aula. Bellaterra: UAB.
- Majó Masferrer, F.; Baqueró Alòs, M. (2014) *Los proyectos interdisciplinarios*. Barcelona: Graó
- Martín García, X. (2006) Investigar y aprender. Cómo organizar un proyecto. Barcelona: Horsori
- Palou, J. i Bosch, C. (ccords) (2005) *La lengua oral a l'escola. 10 experiències didàctiques*. Barcelona: Graó
- Palou, J.; Fons, M.; Cela, J. (coord.) (2016) *Escenaris nous, aprenentatges nous. Dossier*, Barcelona: Graó
- Palou Sangrà, J.; Fons esteve, M. (coords.) (2016) *Didáctica de la lengua y la literatura en educación primaria*. Madrid: Síntesis
- Perrenoud, P. (2012) *Cuando la escuela pretende preparar para la vida*. Barcelona: Graó
- Ribas, T. (2009) L'avaluació i l'ensenyament de llengües: dos àmbits que s'aproximen. *Articles*, 47, 10-25
- Rodríguez Gonzalo, C. (coord) (2008) *La lengua escrita y los proyectos de trabajo. Propuestas para el aula*. València: Perifèric edicions
- Zabala i Vidiella, A. (1999) *Enfocament globalitzador i pensament complex*. Barcelona: Graó